

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן
 יו"ל ע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות (רח' הי"ש 12) לאור חזונו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

כתובת המערכת:
 רחובות- ההגנה 56/5
 טל' - 054-8410805
 דוא"ל להערות וקבלת
 העלון מדי שבוע:
rg5740@gmail.com

גליון 779 טבת תשפ"ג שנה י"ז

מוקדש לע"נ המנוח עזרא בן פלורנס הררי ז"ל ע"י בנו ידידנו ר' שאול הררי הי"ו

פרשת שמות

האימרה הראשונה המופיעה בש"ס בשם

רשב"י

ומקור דברי הזרע שמשון הוא במסכת ברכות (ה, א) רבי שמעון בן יוחאי אומר, שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל וכולן לא נתן אלא על ידי יסורין. אלו הן, תורה, וארץ ישראל, והעולם הבא. תורה מנין, שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו. ארץ ישראל דכתיב, כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוהיך מיסרד, וכתוב בתריה כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה. העולם הבא, דכתיב כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר".

וראה זה פלא שאימרה זו היא האימרה הראשונה המופיעה בש"ס בשם ר' שמעון בר יוחאי. וראויים הדברים למי שאמרן, כי מי כמוהו התייסר ועמל בתורה הקדושה עד שזכה למה שזכה.

וכפי שהעיד הוא על עצמו (שבת לג, ב) ואמר לר' פנחס בן יאיר שראה כיצד כל גופו מלא סדקים ובקעים מחמת השהייה הממושכת במערה בתוך החול, "אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך". וכפי שמתארת שם הגמרא שלפני שהיה במערה היה רשב"י מקשה קושיה ור' פנחס בן יאיר היה מתרץ לו שנים עשר תירוצים. אך לאחר שהזדכך והתעלה במערה, היה רשב"י מתרץ עשרים וארבעה תירוצים על כל קושיה של ר' פנחס בן יאיר.

ללמדנו שגם הגדולים ביותר, זוכים להתעלות עוד יותר בזכות היסורין והצער. כי כך היא דרכה של תורה. אך לא רק התורה, אלא גם ארץ ישראל והעולם הבא, וגם כל מעלה רוחנית באשר היא, אין האדם יכול לזכות לה ללא יגיעה והשתדלות ומאמץ ומסירות נפש, זוהי הדרך ואין בלתה.

הסוכריות של בורא עולם

בשבת פרשת ויחי זכיתי להתפלל תפילת שחרית של שבת בבית הכנסת היקר והנפלא "אור היהדות" בראשות מו"ר הרב איתן דהאן שליט"א מקים עולה של תורה בעיר רמלה. בבית הכנסת היתה עליה לתורה של חתן בר מצוה, ומשנתבקשתי לישא דברים בפני הציבור אמרתי בפניהם דברים שאני נוהג לומר לכל חתן בר מצוה.

סגולת זרע שמשון

"וימרו את חיייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה וגו' עבדו בהם בפרך" (א, יד)

רבינו שמשון חיים נחמני ע"ה בעל הספר המסוגל לישועות- "זרע שמשון" שואל בפתח הפרשה (ד"ה ויש לומר) מדוע הוליד הקב"ה את בני ישראל לשעבוד כל כך קשה, והרי באותה שעה היו צדיקים וזכאים ולא היו ראויים מצד מעשיהם לשעבוד נורא ומפרך.

[וצריך לומר שאף שכבר גזר הקב"ה בברית בין הבתרים במרומי הר החרמון "ועבדום ועינו אותם", מכל מקום ישראל נשתעבדו בפועל הרבה מעבר למה שנגזר עליהם. וזו הרי גם הסיבה לכך שמצרים נענשו למרות שמראש כבר נגזר על ישראל להשתעבד, והיינו משום שהעבידו אותם יתר על המידה].

ומתוך רבינו "שבשביל שהיה רוצה הקב"ה להיטיב להם לכן רצה שמקודם יסבלו צער הגלות, שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל ולא נתנם אלא ע"י צער".

כלומר, שכשם שבחפצים גשמיים מצינו קניינים כאלה ואחרים שבהם נקנה החפץ לאדם, קנין סודר, קנין משיכה, קנין הגבהה, קנין חזקה, כך למעלות רוחניות יש קנין מיוחד שעל ידו הן נקנות, והם קנין הצער והיסורין. ולא יועיל לכך שום קנין אחר שבעולם, כי כך הטביע מלכו של עולם שכדי להשיג השגות רוחניות וכדי להתעלות אדם מוכרח להצטער ולהתייסר.

ואין יסורין אלו בתורת עונש ופירעון, אלא מתוך חיבה ואהבה ומתוך רצון לגדל את מעלת האדם ולתת לו מעלה רוחנית עליונה.

כדי לקבל את מתנת התורה בני ישראל היו מוכרחים להשתעבד במצרים, כי ללא אותה עבודת פרך שהתייסרו בה כה רבות לא היו זוכים לקבל את התורה.

אם היו יעקב אבינו ובני ביתו נשארים בארץ כנען ובה היו גדלים גם הדורות הבאים לא היו זוכים בני ישראל לקבל את התורה. כי ללא יסורין לא מקבלים תורה, וגם לא זוכים לרשת את ארץ ישראל.

נמצא אם כן שאדרבה השעבוד הוא שהכין והכשיר וזיכה את אבותינו לכל המתנות הטמירות והיקרות שזכו בהם.

יוסף בן דוד כהן ז"ל
 איתן בן מרים ומסעוד גהלי ז"ל
 שמואל בן שלמה ובנת ואדעי ז"ל
 אורלי בת זיוה רצם ע"ה
 מרים בת מנטינה רוקה ע"ה

יוסף בן דוד ז"ל ע"י מורחי
 ישראל בן חסן אלזוני ז"ל
 אברהם בן סולטנה דמרי ז"ל
 חוואטו יצחק בן יהודה לזונו ז"ל
 משה יעקב בן יצחק צבי ע"י דרעי

מאיר בן אסתר אדרי ז"ל
 מוול סעיידה בת יעקב קטבי ע"ה
 עובדיה בן סעיידה ושמעון אשרם ז"ל
 שרה בת סעיידה כהן ע"ה

בנימין בן לאה שרעבי ז"ל
 חיים בן אברהם בלעיש ז"ל
 ישראל בן שרה וייס ז"ל
 מרים בת סאלם מנעור ע"ה ע"י אהרוני

את הסוכריות שכל אחד מהם יקבל שקית עם סוכריות, כמספר הסוכריות שאסף או אף יותר מכך, ובה בעצם היה נחסך מהילדים הצורך לקפוץ ולעמול ולהתייגע כדי לזכות בעוד סוכריה נכספת, האם הילדים היו מסכימים לכך?!"

כל הציבור, מבוגרים וילדים, ענו ואמרו כאחד, שאין ספק שהילדים לא היו מסכימים, והסיבה לכך היא לא רק מפני המשחק שיש בדבר, אלא גם ובעיקר מפני ש"אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו" (בבא מציעא לח, א). אדם מבכר ומעדיף את פרי עמלו ועבודתו שהשקיע את כוחותיו למענו, מאשר ליהנות ולקבל עבודה של אדם אחר. אף שלכאורה האדם מטבעו מתעצל, מי פחות ומי יותר, ואם כן היה מעדיף לקבל מתנה ממשהו אחר ללא יגיעה וטירחה. אך חז"ל מגלים לנו כאן יסוד בנפש האדם, שמה שבא לו בהשתדלות עצמו וביגיעה רבה חביב עליו יותר.

זהו גם הסוד בענין הסוכריות הנ"ל, וזהו גם הסוד והטעם לכך שזכייה בתורה תיתכן רק על ידי עמל ויגיעה, כי בלעדיהם גם אם היינו זוכים לקבל את התורה לא היינו מעריכים מספיק את מה שקיבלנו. רק כשהאדם מתאמץ הוא מעריך את מעשי ידיו. כמו שאדם לא מעריך את הוריו עד שהוא מקים משפחה. וכמו שאדם שמקבל כסף בירושה או שזכה בגורל, אינו מעריך ומוקיר את הכסף הזה כמו כסף שעבד עליו ונתייגע להרוויחו בזיעת אפו. כך בדיוק גם ברוחניות ללא מאמץ ויגיעה ההישג הרוחני אינו גדול כל כך ואינו יקר בעיני האדם כראוי.

מנהג העולם לזרוק סוכריות על החתן. בין אם זה חתן בר מצוה או חתן שנושא אישה. החתן זוכה למטח של סוכריות בשמחה וצהלה. מהו פשר מנהג זה? האם זהו סתם אות שמחה או שיש בכך איזה מסר ולקח?

שמעתי פעם שיש בכך אמירה ומסר עצום לחתן, שכן כמו כל אדם, ובפרט חתן בעת שמחתו, שמגיע לשלב חדש וחשוב בחיים, רוצה להצליח בחייו ולראות ברכה במעשי ידיו וחיים יפים ומאושרים. אך לא כל אדם זוכה לכך. ומה הסוד? כיצד ניתן לזכות להצלחה? את התשובה מסמלת העליה לתורה, שבה אנו בעצם אומרים לחתן, שבי"ה **אם תתעלה ותתמיד ותעמול בלימוד התורה הקדושה ותלך בדרכי ה' יתברך ביראת שמים טהורה ומיזות טובות, בורא עולם "יזרוק" עליך סוכריות מן השמים בכל עת.** וככל שתתעלה ותחכים יותר כך בורא עולם יתן ויחזור ויתן לך שפע רב עד בלי די.

זוהי האמת. התורה היא מקור הברכה. **אדם אינו יכול לזכות לברכה אם אינו מחובר למקור הברכה.** וחיבור זה הוא על ידי לימוד התורה הקדושה. וכשהוא הולך לשיעור תורה או לומד בחברותא, הרי הוא מתעלה, ומשמים משפיעים לו הצלחה וסיעתא דשמיא.

מתי הבן מעריך את הוריו?

את האימרה הנ"ל נהגתי לומר מקדמת דנא לחתני בר מצוה. אך בשבת המדוברת הוספתי על כך ושאלתי את הציבור: "נניח שהיו אומרים לכל הילדים שאספו במרץ רב

החיזוק היומי!

האזינו לחיזוק יומי מהרב גולן בקו "קול ראובן" בטל' 0733-71-81-56 שלוחה 2

ניתן להאזין בקו למאות שיעורים במגוון נושאים: הלכה, פרשת השבוע, מוסר וחסידות ועוד

"החינוך במקום הראשון!"

לאור הביקוש הרב בתקיים אי"ה בביהכ"נ "דרכי תורה" (רח' חי"ש 12 רחובות) סידרת הרצאות מרתקת בנושא חינוך הילדים מפי המרצה הנודע

הרב אברהם ברזילאי יו"ר "אתגרים בחינוך"

(מהתכנית החינוכית הפופולארית "קירות שקופים" ברדיו קול חי) הידוע במומחיותו בנושאי חינוך ובניסיונו הרב

בין היתר תעסוק הסידרה בנושאים הבאים:

- עקרונות הבסיס של חינוך והאבחנה בין הפעלה לחינוך.
- טעויות נפוצות בחינוך ומניעתם.
- הדרכים למניעת נשירה ובניית מערך משפחתי תקין.
- סוד ההשפעה על נפש הילד.
- יסודות המשמעת.
- פרקטיקה של משמעת. כיצד מתמודדים עם אי ציות, חוצפה, התפרצויות זעם וכדו'.

הסידרה תחל ביום ראשון כט' טבת (22/4 למניינם). מספר המקומות מוגבל. חובת הרשמה מראש. מיועד לגברים ונשים (בהפרדה). מומלץ לשני ההורים להשתתף יחד. תושבי רחובות והסביבה מוזמנים ליטול חלק בסידרה החשובה והמרתקת. בהמשך ב"ה יתקיימו סדנאות נוספות של הרצאות מרתקות בנושא החינוך.

פרטים ורישום בטל' 054-2637798 או 08-9452903

רפ"ש

למאיה בת יקאטרינה קאטי סלמי תח' מרדכי בן פורטונה עמר חי"ז איילת חיה בת רחל חן תח' אריאלה חיה בת אהובה תח' נורית בת כדיה אברהמס תח' *

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קודש פרשת שמות

מנחה גדולה - 12:20
מנחה ערב שבת (קרבות) - 16:35
הדלקת נרות - 16:38
שחרית מנין נץ (קרבות) - 5:50
שחרית מנין מרכזי (קרבות) - 8:00
מנחה מנין א' (קרבות) - 13:00
תהלים לבנות - 14:15
תהלים לבנים - 15:00
שיעור גמרא מסכת ברכות - 13:30
שיעור בהלכות שבת - 15:00
שיעור פרשת השבוע - 15:20
מנחה מנין ב' (קרבות) - 15:45
שיעור סגולת "זרע שמשון" - 17:25
צאת השבת - 17:29
ערבית מוצ"ש - 17:40
רבינו תם - 17:55
אבות ובנים - 18:01